

Tartumaa Arendusselts

Leader-meetme infopäev

Märts 2018

LEADER
EESTI

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Tartumaa Arendusselts

Eesmärk

Anda ülevaade LEADER programmist

**Jagada infot TAS-i strateegia ja toetusmeetmete kohta ning
arendus- ja koolitustegevuse kohta**

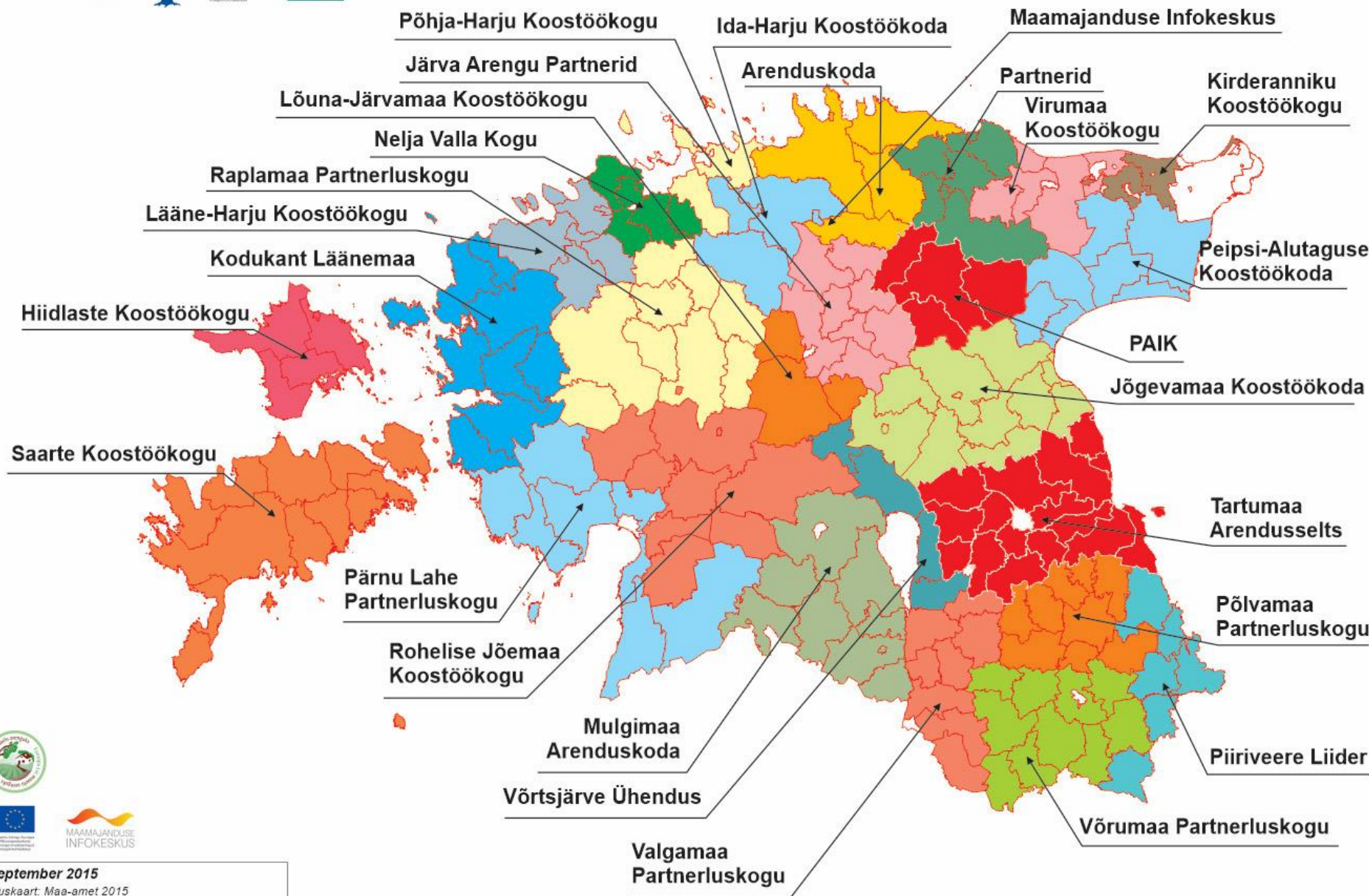
Nõustada juba konkreetse ideega projektitaotlejaid

LEADER
EESTI

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

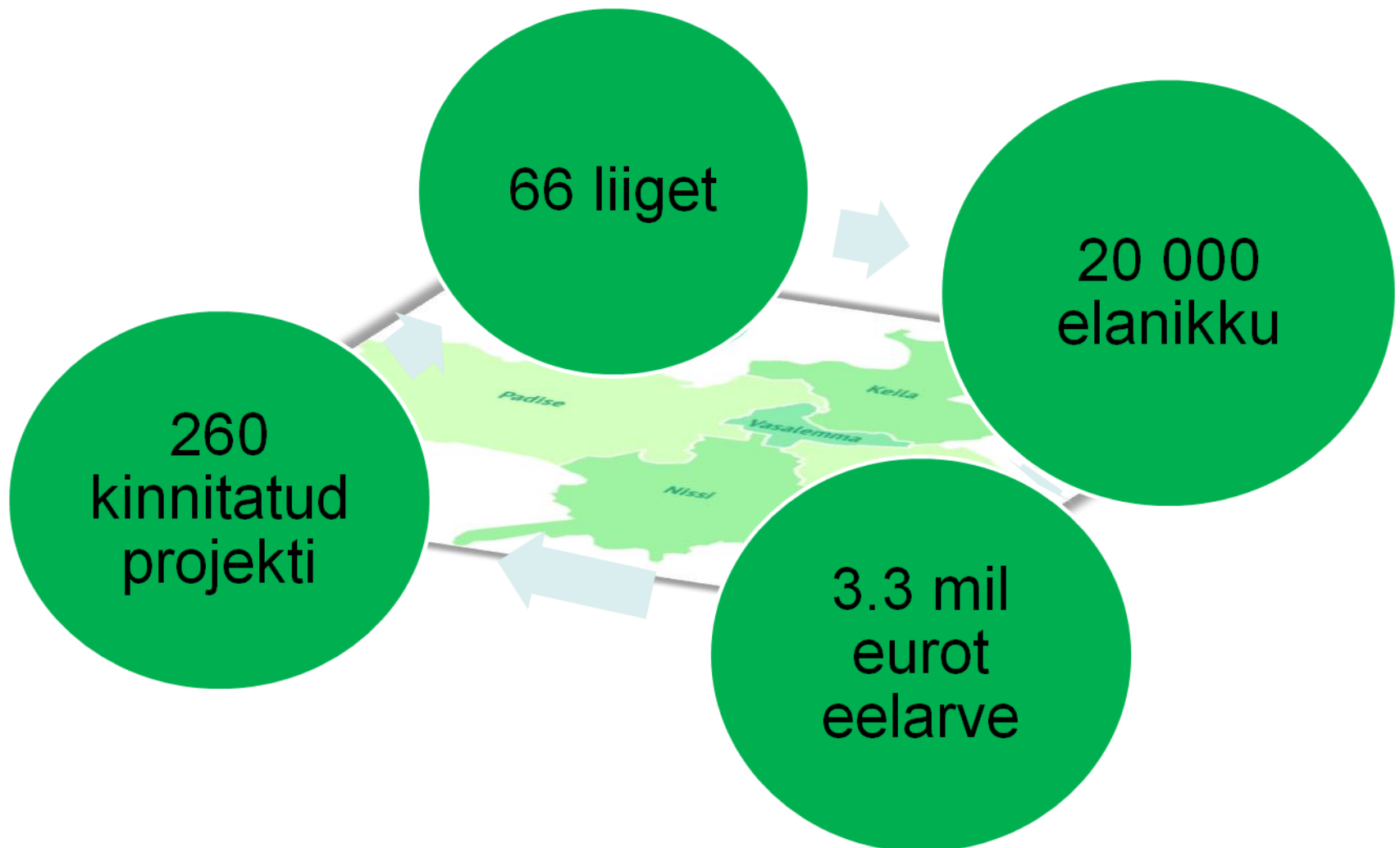

September 2015

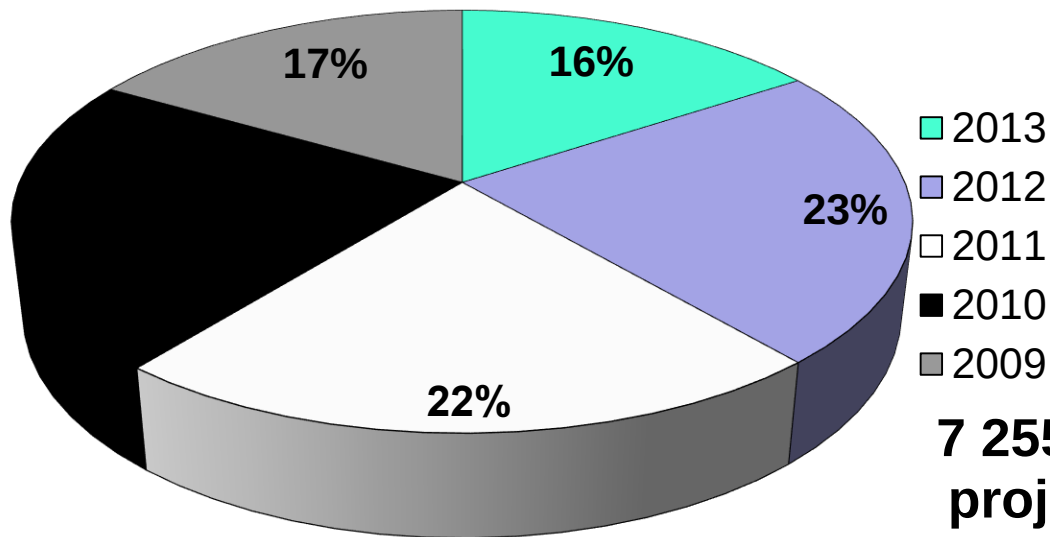
Aluskaart: Maa-amet 2015

Andmed: Maamajanduse Infokeskus

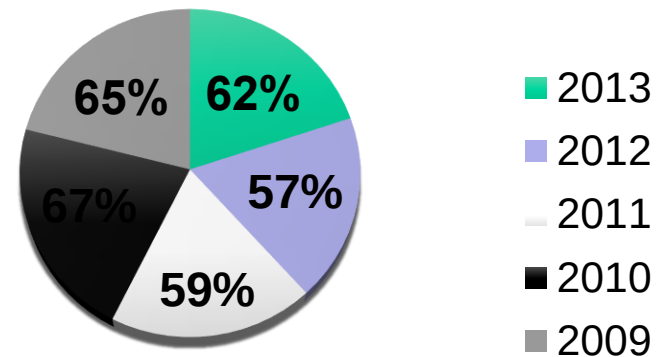
Keskmine Eesti tegevusgrupp

11 747 projektitaotlust 2009-2013

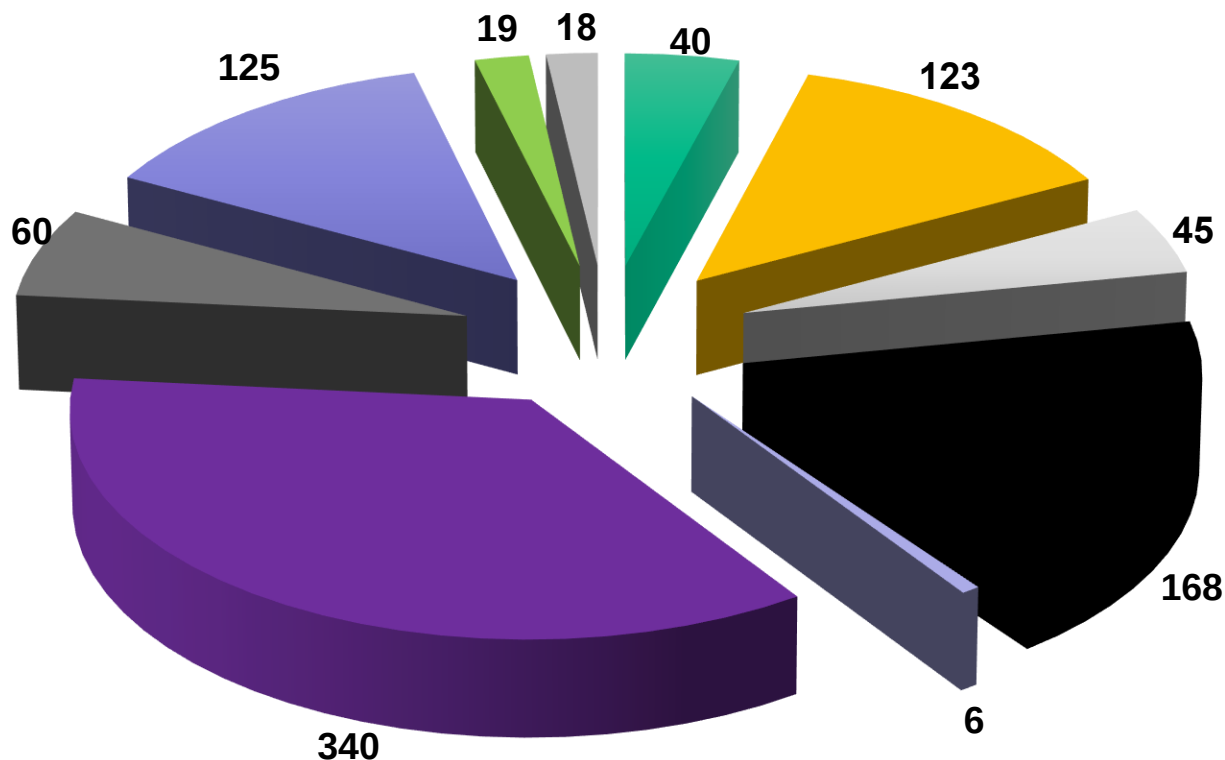

7 255 heaks kiidetud projektid 2009-2013

Toetatud projektid valdkondade lõikes

- looduskeskkonda hoidev areng
- kohalike toodete arendamine
- põllumajandussektori arendamine
- turismi arendamine
- side- ja kommunikatsioonitehnoloogia arendamine
- kohalik kultuur
- rahvastik ja tööhõive
- teenindussektori arendamine
- kohalik arengustrateegia ja valitsemine

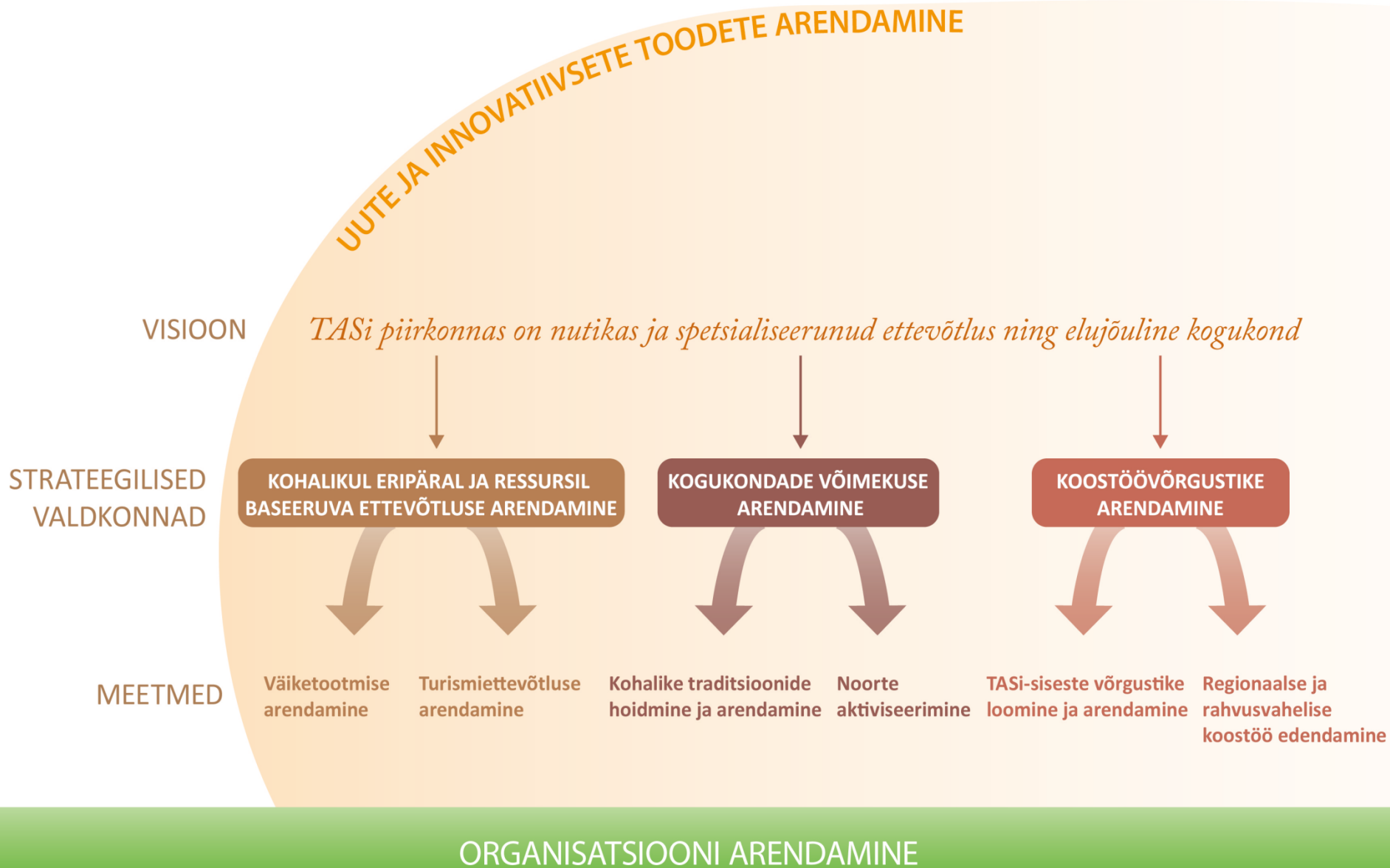

Strateegia on vastu võetud Tartumaa Arendusseltsi üldkoosolekul 02.11.2015

TARTUMAA ARENDUSSELTSI STRATEEGIA AASTATEKS 2015-2023

Tartumaa hingab Emajõe rütmis

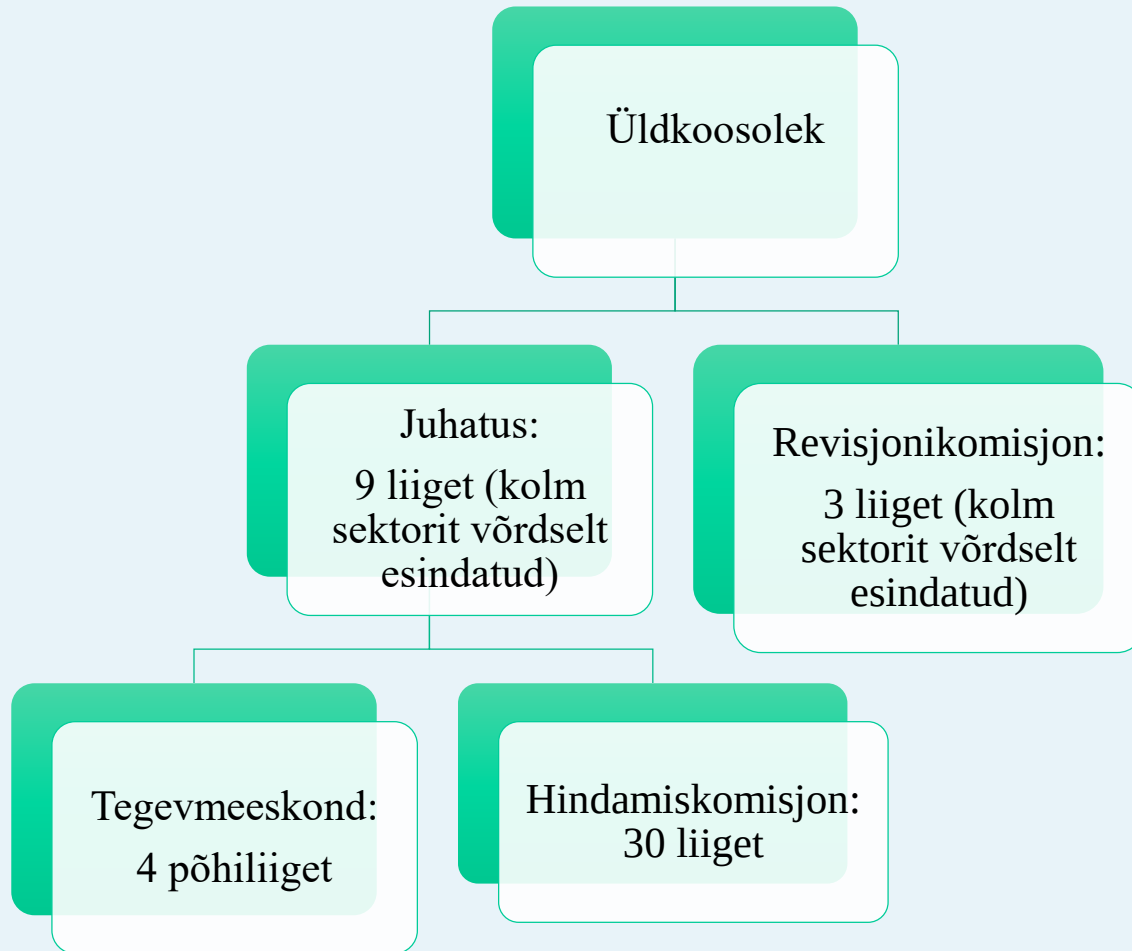
TARTUMAA ARENDUSSELTSI STRATEEGIA 2014-2020

Tartumaa Arendusseltsi strateegia 2015-2023

VISION	TASi piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus ning elujõuline kogukond			
Strateegilised temaatilised valdkonnad	1. Kohalikul eripäral ja ressursil baseeruva ettevõtluse arendamine (50% meetmete mahust)		2. Kogukondade võimekuse arendamine (30% meetmete mahust)	
MEETMED	1.1. Väiketootmise ja teenuste arendamine (25%)	1.2. Turismiettevõtluse arendamine (25%)	2.1. Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine (21%)	2.2. Noorte aktiveerimine (9%)
Tegevused	- Kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arendamine - Kohaliku toidu töötlemine ja arendamine	- Piirkondlikku eripära rõhutava turismiettevõtluse arendamine - Toetava turismitaristu ning avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamine	- Kultuuripärandi arendamine ja eksponeerimine - Uuenduslike ja/või traditsioone edasiarendavate piirkondlike, maakondlike, üleriigiliste ja rahvusvaheliste ürituste läbiviimine - Kogukonnateenuste arendamine - Avalikuks kasutuseks mõeldud objektide arendamine	- Ettevõtlikkuse arendamine - Noorte praktiliste oskuste arendamine, õpilasmalevad, laagrid jms - Investeeringud noorte aktiveerimisega seotud vahenditesse
Strateegiline horisontaalne valdkond	3. Koostöövõrgustike arendamine (20% meetmete mahust)			
MEETMED	3.1. TASi piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine (10%)		3.2. Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine (10%)	
Tegevused	- Olemasolevate piirkonnaspetsiifiliste koostöövõrgustike arendamine - Uute piirkonnaspetsiifiliste koostöövõrgustike arendamine (nt ühisturundus, taastuvenergia ühine arendamine, infovõrgustike arendamine jms)		- Olemasolevate regionaalsete ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine (nt Peipsimaa koostöövõrgustik, Maitsva Lõuna-Eesti väiketootjate koostöövõrgustik, National Geographicu kollaste akende koostöövõrgustik, Võoremaa geopargi koostöövõrgustik, Elva puhkepiirkonna koostöövõrgustik) - Uute regionaalsete ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine, sh koostöö edendamine Tartu ja Elva linnaga teenuste tagamiseks ja arendamiseks - Rahvusvahelise koostöö arendamine (Läti, Soome, Austria, Holland,	

Struktuur

Tartumaa Arendusselts

TASi kogemused eelnevalt läbiviidud taotlusvoorudest

TASi meetmed ja taotlemine

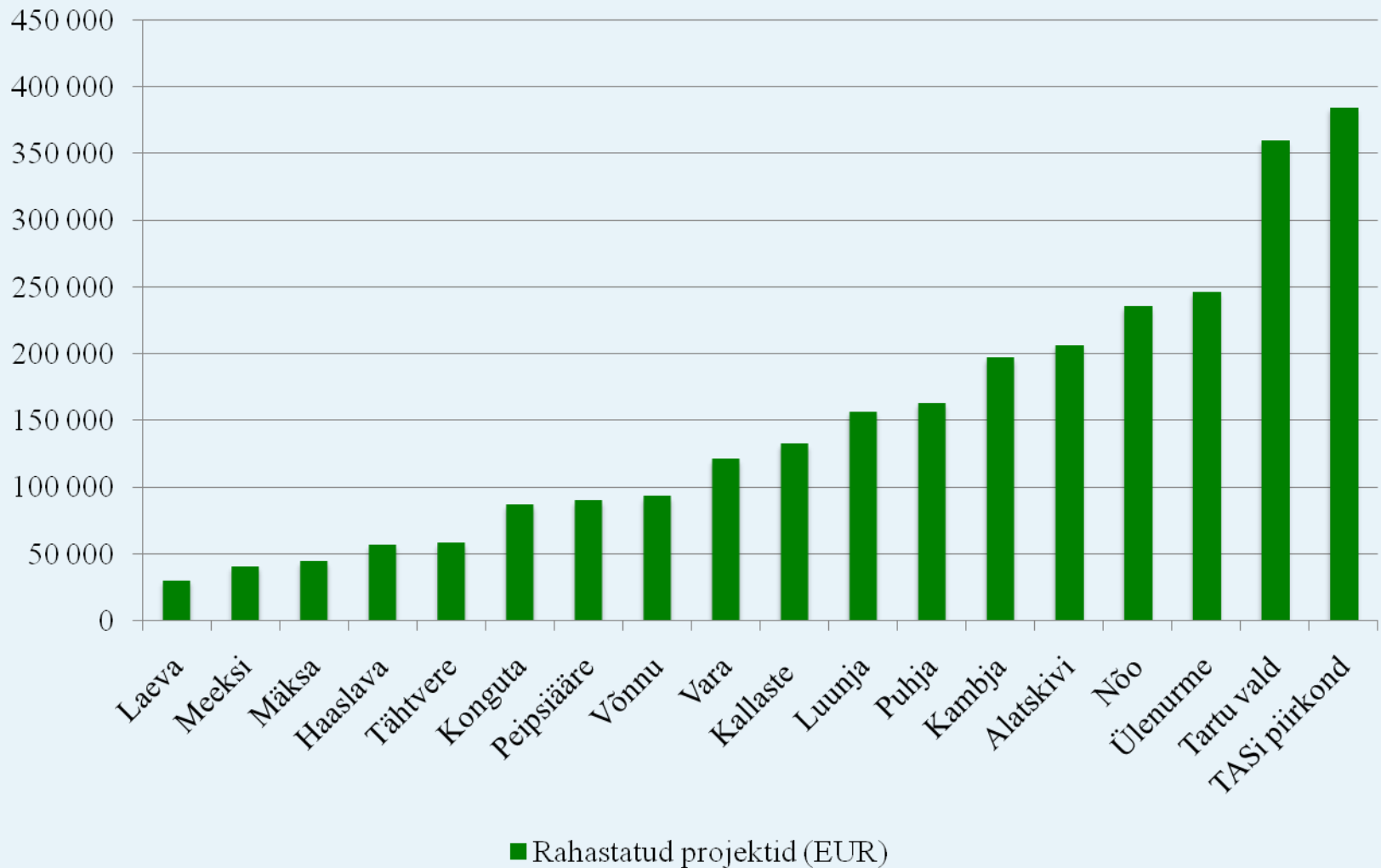
Märts 2018

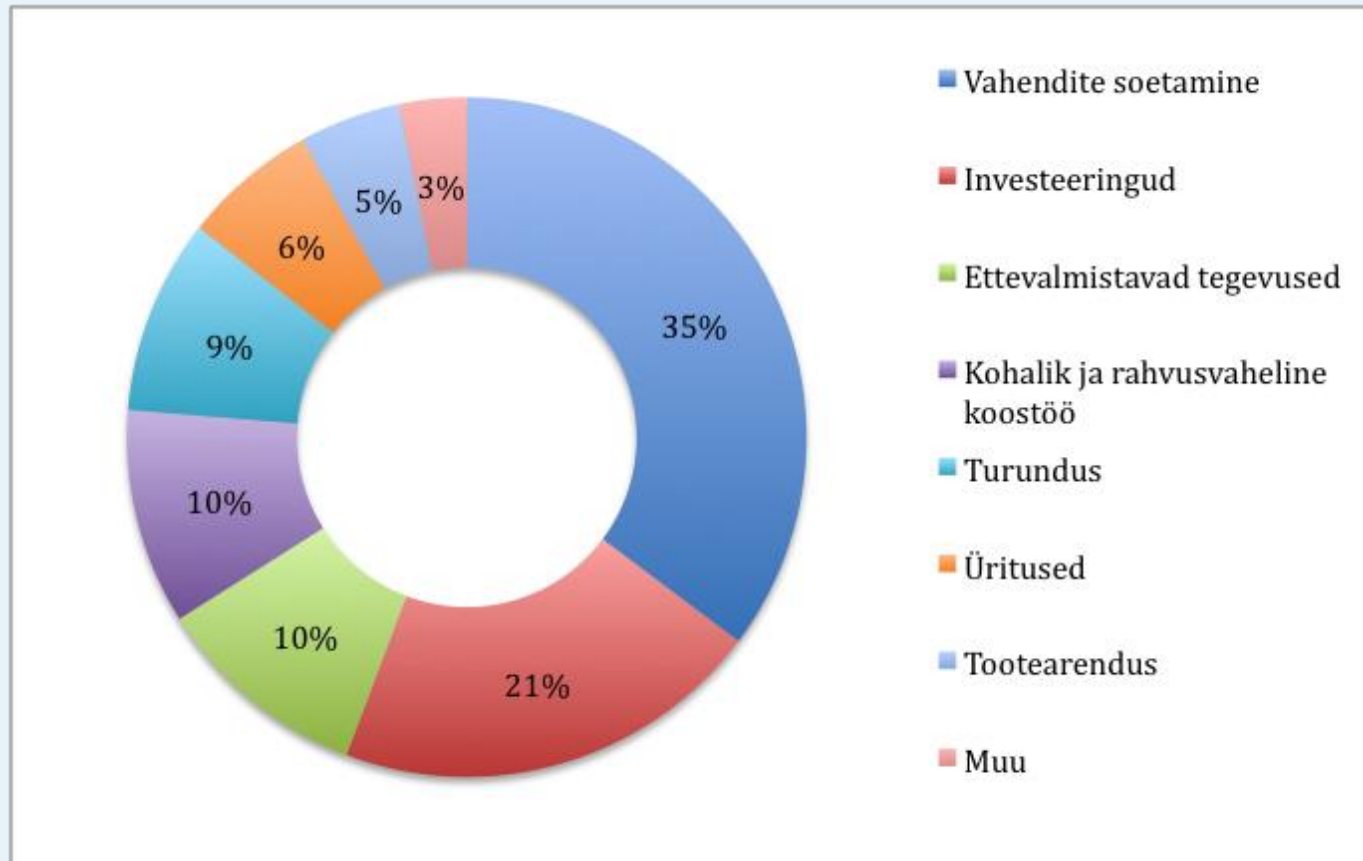
LEADER
EESTI

TASi rahastatud projektid valdade lõikes (2011-2013)

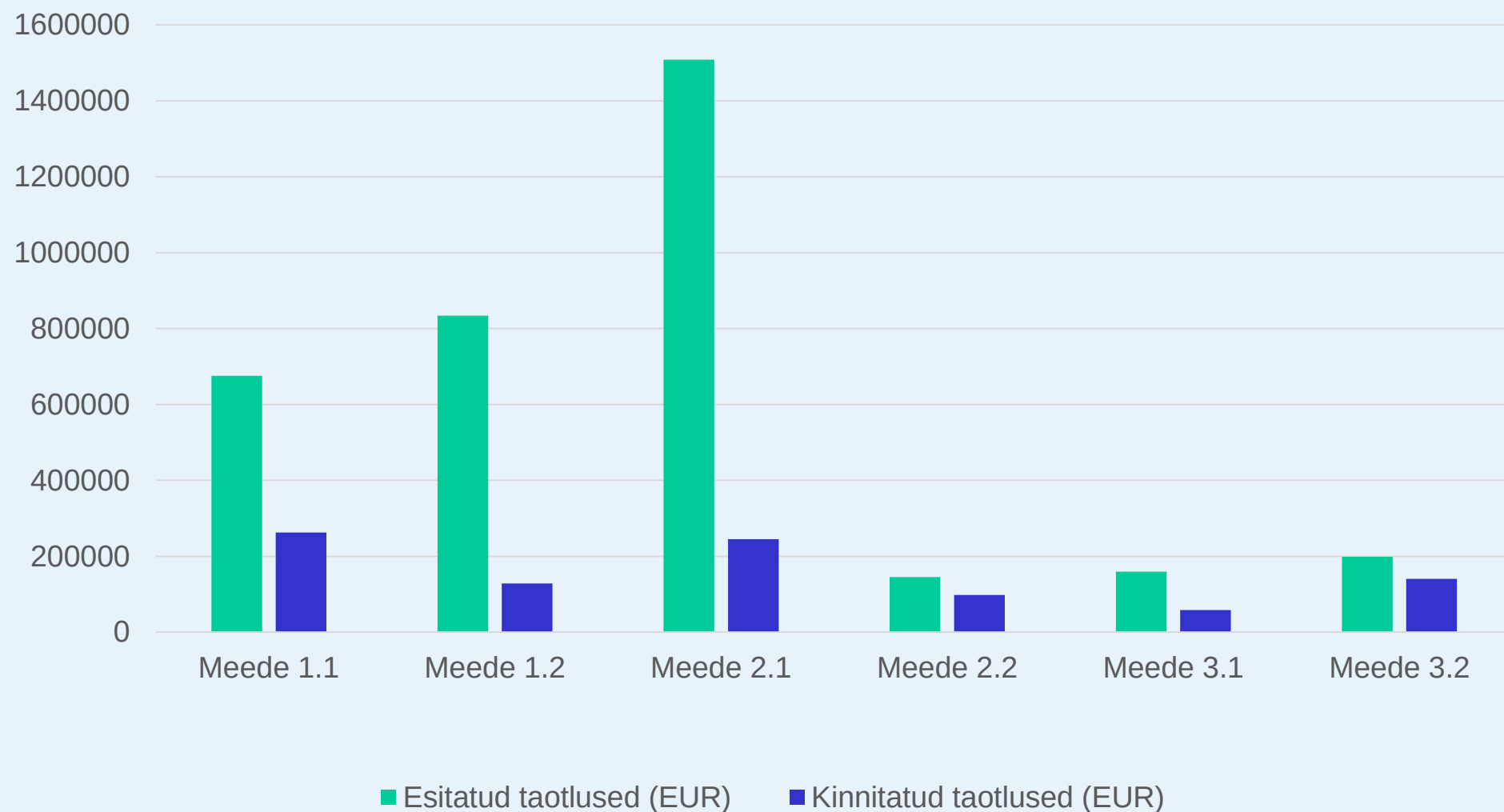
Projektitoetuste jagunemine valdkondade lõikes (2007-2013)

Uue perioodi taotlusvoorude statistika

- TAS on uuel perioodil läbi viinud seni kolm taotlusvoor.
- Taotlusvoorudega projektitoetusteks kinnitatud eelarve kokku üle **1,58 miljoni euro**
- Uuel perioodil seni laekunud **174** projektitaotlust.
- Tehnilise kontrolli läbinud ja hindamisele esitatud **144** projektitaotlust.
- Kinnitatud **66** projekti so. 38 % esitatud taotlustest.
- Üldkoosolek kinnitanud **6** TASi projekti

TASi uue perioodi taotlusvoorudesse esitatud ja kinnitatud taotlused meetmete lõikes (EUR)

TASi meetmed I

- **STRATEEGILINE VALDKOND 1:** Kohalikul eripäral ja ressursil ettevõtluse arendamine (50%)

- **Meede 1.1: Väiketootmise ja teenuste arendamine (25%)**

Toetatavad tegevused:

- Kohalikul ressursil (nt. puit, taime- ja loomasaadused jms) baseeruvate toodete ja teenuste arendamine
- Kohaliku toidu töötlemine ja arendamine
- Maksimaalne toetussumma **70 000 €**, minimaalne **2500 eurot**.
- Toetust antakse kuni **50%** abikõlblike kulude maksumusest.
- Toetuse saajad: mikroettevõtted, MTÜd/SAd.

Meede 1.1 esitatud edukad projektid

- OÜ Andre Juustufarm „Juustu eelpressivanni soetamine“ 11 499 €
- OÜ Viinamärdi Talu „Lambapiima väärindamine, töötlemisseadmed“ 37 331 €
- OÜ Maheland „Tervislike marjapüreede tootmine“ 4365 €
- OÜ Rabafarm „Rabarberitoodete käitlemise sisseseade“ 7994 €
- OÜ Marjapuu „Mahlatootmise teenuse pakkumine“ 17 002 €
- Habemiku talu „Võsakogumisseadmed“ 37 763 €
- OÜ Avi Puutöökoda „Mööbliukse tootmisliini soetamine“ 30 137 €, „Värvimisroboti hankimine mööbliuste viimistlemiseks“ 69 550 €
- OÜ Benfort „Konvektiivkuivatite ostmine“ 46 642 €
- OÜ Tartu Graver „Hobuste tõuaretuse ja koolituskeskuse arendamine“ 14 856 €
- OÜ Päikeseratas „Päikesepaneelide paigaldamise tehnika“ 4791 €
- OÜ Aiasõber „Vahendid haljastus- ja aiahooldusteenuse pakkumiseks“ 24 267 €
- OÜ L-Wood „Küttepuid pakkimisseadme ostmine“ 29 250 €

TASi meetmed I

• **STRATEEGILINE VALDKOND 1:** Kohalikul eripäral ja ressursil baseeruva ettevõtluse arendamine (50%)

• **Meede 1.2: Turismiettevõtluse arendamine (25%)**

Toetatavad tegevused:

- Piirkondlikku eripära rõhutava turismiettevõtluse arendamine
- Ligipääsude, ühenduste jm toetava turismitaristu rajamine ning avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamine

• Maksimaalne toetussumma **70 000 €**, minimaalne **2500 eurot**.

• Toetust antakse kuni **50%** abikõlblike kulude maksumusest toetatava tegevuse 1 puhul ja kuni **80%** toetatava tegevuse 2 puhul, kui taotlejaks on MTÜ/SA või KOV.

• Toetuse saajad: mikroettevõtted, MTÜd/SAd, KOVid (ainult tegevus 2 puhul)

Meede 1.2 esitatud edukad projektid

- SA Saadjärve „Jääaja Keskuse värvimisseina loomine“ 7166 €
- OÜ Kormoran Kayak „Nina põhumajade innovaatsilisuse edasiarendus“ 14 664 €
- MTÜ Stellaarium „Kosmose teemapargi Nähtamatu nägemine, tundmatu tundmine väljaarendamine“ 70 000€
- SA Saadjärve „Kalevipoja kiviheite mäng“ 6408 €
- SA Tartumaa Turism „Tartumaa turismiobjektide ristturundus ja viidastamine“ 16 816 €
- OÜ Kaitsmarger „Köögitehnika soetamine“ 13 338 €, „Teenindussaali sisustus ja lauanõude soetamine“ 28 537 €
- OÜ Andre Gurmee „Köögiseadmete soetamine“ 14 448 €
- SA Luke Mõis „Valitsejamaja etenduste- ja näitusesaali rek“ 70 000
- EELK Puhja Kogudus „Puhja kiriku fassaadi renoveerimine“ 44 344 €

TASi meetmed II

•**STRATEEGILINE VALDKOND 2:** Kogukondade võimekuse arendamine (30%)

•**Meede 2.1: Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine (21%)**

Toetatavad tegevused:

- Kultuuripärandi arendamine ja eksponeerimine
 - Uuenduslike piirkondlike (vähemalt 3 KOVi), maakondlike, üleriigiliste ja rahvusvaheliste ürituste läbiviimine
 - Kogukonnateenuste arendamine
 - Avalikuks kasutuseks mõeldud objektide ja taristu arendamine
- Maksimaalne toetussumma **70 000 €**, minimaalne **2500 eurot**.
- Toetust antakse kuni **80%** abikõlblike kulude maksumusest.
- Toetuse saajad: MTÜd/SAd, KOVid, Põllumajandusmuuseum.

Meede 2.1 esitatud edukad projektid

- SA Luke Mõis „Luke mõisa käsitöökoja rekonstrueerimine“ 70 000 €
- Elva Vallavalitsus „Välijõusaali ja mänguväljaku rajamine“ 10805 €
- Külaselts Kawershof „Kaagvere vabaõhukeskuse male ja lauatennis“ 4482 €
- Kambja Vallavalitsus „Kambja Discgolf“ 2845 €
- MTÜ Luunja Vabatahtlik Jõepääste „Kiire ja asjatundlik abi Emajõel“ 14 308 €
- MTÜ Metsaelu „Maaelu tutvustava väliõppeklassi rajamine“ 28 550 €
- Tartu VV „Lähte tervise- ja suusaradade arendus“ 34 135 €
- MTÜ Jaago Sõbrad „Käsitööküüni küttesüsteemi ja kanalisatsiooni rajamine“ 14 936 €
- Mäksa kolhoos „Melliste loodus- ja liikumisrada“ 40 450 €
- EELK Puhja Kogudus „Puhja pastoraadi renoveerimine“ 69 119 €
- Nõo VV „Nõo valla jõulinnak“ 9500 €
- Vara Maanaiste Selts „Vara piirkonna kultuuripärandi viidastamine“ 3429 €

TASi meetmed II

- **STRATEEGILINE VALDKOND 2:** Kogukondade võimekuse arendamine (30%)

- **Meede 2.2: Noorte aktiveerimine (9%)**

Toetatavad tegevused:

- Ettevõtlikkuse arendamine
- Tööpraktika võimaldamine, õpilasmalevad, laagrid jms
- Investeeringud noorte aktiveerimisega seotud vahenditesse
- Maksimaalne toetussumma **15 000 €**, minimaalne **2500 eurot**.
- Toetust antakse kuni **80%** abikõlblike kulude maksumusest
- Toetuse saajad: MTÜd/SAd, kellel noorsootöö on põhikirjaline eesmärk, KOVid, Põllumajandusmuuseum.

Meede 2.2 esitatud edukad projektid

- **MTÜ Seiklushunt „Noorte liikumisharrastuse edendamine orienteerumise näol“ 11 836 €**
- **Tartumaa Purjespordiselts „TAS-i piirkonna purjespordivõimaluste avardamine“ 11 136 €**
- **MTÜ Ujumise spordiklubi „Abivalmis noored“ 5994 €**
- Saadjärve Jahtklubi „Purjesport aitab kasvada ettevõtlikuks“ 11 462 €
- **MTÜ Lost Loomemajandus Välijõusaal Melliste spordiväljakul 10762**
- **Kastre VV „Discgolfi rada Võnnu noortele“ 3018 €**
- **Kastre VV „Ettevõtlusõpe Sillaotsa koolis“ 6272 €**
- Tartumaa Koolispordi Liit „Mitmekülgne noor“ 10 067 €
- MTÜ Vara Valla Lastekaitse Ühing „Välijõusaali rajamine Vara staadionile“ 14 720 €
- MTÜ Karijärve Keelpilliorkester „Noorte keelpillimängijate rahvusvahelise koostöö arendamine“ 11 223 €
- **Spordiklubi A.L.O. Crew „Nõo valla noored võimlema“ 7181 €**
- MTÜ Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia „Veeteemalised noortele“ 14 872 €

TASi meetmed III

- **STRATEEGILINE VALDKOND 3:** Koostöövõrgustike arendamine (20%)

- **Meede 3.1: TASi piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine (10%)**

Toetatavad tegevused:

- Olemasolevate koostöövõrgustike arendamine
- Uute spetsiifiliste koostöövõrgustike arendamine (ühisturunduse arendamine, taastuenergia ühine arendamine, infovõrgustike arendamine jms)
- Maksimaalne toetussumma **70 000 eurot**, minimaalne toetussumma **5000 eurot**.
- KOVid, MTÜd/SAd – toetus kuni **80%** abikõlblike kulude maksumusest;
- Mikroettevõtted, teiste organisatsioonide kasumi teenimisele suunatud projektid – kuni **50%**. Taotlejaks saab olla ka Põllumajandusmuuseum.

Meede 3.1 esitatud edukad projektid

- Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA „Elva puhkepiirkonna retkejuhtide koolitused ja arendustegevused“ 28 321 €
- MTÜ Sibulatee „Sibulatee võrgustiku arendamine 2017-2019“ 29 955€
- SA Lõuna-Eesti Turism „Tartumaa ja Lõuna-Eesti regiooni võrgustike koostöö ja võimekuse tõstmine“ 16 295 €

TASi meetmed III

- **STRATEEGILINE VALDKOND 3:** Koostöövõrgustike arendamine (20%)
 - **Meede 3.2: Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine (10%)**
 - Toetatavad tegevused:
 - Olemasolevate regionaalsete ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine
 - Uute regionaalsete ja rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine
 - Maksimaalne toetussumma **70 000 eurot**, minimaalne toetussumma **10 000 eurot**.
 - KOVid, MTÜd/SAd – toetus kuni **80%** abikõlblike kulude maksumusest;
 - Mikroettevõtted, teiste organisatsioonide kasumi teenimisele suunatud projektid – kuni **50%**.

Meede 3.2 esitatud edukad projektid

- Tartu VV/Saadjärve Looduskool „Looduskeskuste koostöövõrgustiku arendamine – loodusteadus kui kodukandi rikkus“ 20 389 €
- **TAS „Peipsimaa ühisturundus“ 13 614 €**
- **TAS „Elu kahe maailma piiril II“ 44 418 €**
- Peipsimaa Kogukonnaköök „Peipsi Toidu Tänav 175 km“ 18 025 €
- **TAS „II ja III Peipsi Järvefestival“ 11 600 €**

Hindamiskriteeriumid

TASi projektide hindamiskriteeriumid on olemuslikult jaotatud kaheks:

•1. Meetmespetsiifilised kriteeriumid (osakaal 40%), sh:

- Projekti panus strateegia meetmespetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)
- Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (30%)

•2. Universaalsed kriteeriumid, mis kehtivad kõikide strateegiliste valdkondade ja meetmete puhul (osakaal 60%), sh:

- Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)
- Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)
- Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)
- Projekti vastavus TASi läbivale printsiibile - uute ja innovaatiliste toodete arendamine (20%)

Indikaatorid ja sihttasemed

Meede 1.1 Väiketootmise ja teenuste arendamine:

- **Mõjuindikaator:** toetatud ettevõtete käibe muutus. Eesmärk iga ettevõtte puhul: käibe kasv vähemalt 20% kahe aasta jooksul alates projekti lõppemisest.
- **Tulemusindikaator:** loodud töökohtade arv. Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 35 uut töökohta.
- **Väljundindikaator:** uute/parendatud kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arv. Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: piirkonnas on kokku 50 uut/parendatud toodetu/teenust.

Meede 1.2 Turismiettevõtluse arendamine:

- **Mõjuindikaatorid:** toetatud ettevõtete käibe muutus (tegevus 1 puhul). Eesmärk iga ettevõtte puhul: käibe kasv vähemalt 20% kahe aasta jooksul alates projekti lõpetamisest; piirkonna külastatavuse muutus (tegevus 2 puhul). Eesmärk kokku: piirkonna külastatavuse kasv võrreldes baasaastaga vähemalt 5% aastas.
- **Tulemusindikaator:** loodud töökohtade arv. Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 35 uut töökohta turismisektoris.
- **Väljundindikaator:** uute/parendatud turismitoodete/teenuste arv. Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: kokku 50 uut/parendatud toodet/teenust.

Indikaatorid ja sihttasemed

Meede 2.1 Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine:

- **Mõjuindikaator:** toetatud projektide kasusaajate rahulolu. Eesmärk iga projekti puhul: keskmine kasusaajate rahulolu 5 palli skaalal vähemalt 4.
- **Tulemusindikaatorid:** investeringuobjektide püsikasutajate arv (eesmärk iga projekti puhul: minimaalselt 20 püsikasutajat nädalas objekti kohta), uute/parendatud kogukonnateenuste kasutajate arv (eesmärk iga kogukonnateenuse puhul: vähemalt 20 püsikasutajat).
- **Väljundindikaatorid:** uuenduslikel ühisüritustel osalejate arv (eesmärk iga projekti puhul: 100 osalejat ühe ühisürituse kohta), uute/parendatud kogukonnateenuste arv (eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 10 uut/parendatud kogukonnateenust), uute/parendatud investeringuobjektide arv (eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 40 uut/parendatud investeringuobjekti).

Indikaatorid ja sihttasemed

Meede 2.2 Noorte aktiviseerimine:

- **Mõjuindikaatorid:** toetatud projektide kasusaajate rahulolu. Eesmärk iga projekti puhul: keskmine kasusaajate rahulolu 5 palli skaalal vähemalt 4.
- **Tulemusindikaator:** paranenud tegevusvõimalustega objektide kasutajate arv. Eesmärk iga projekti puhul: minimaalselt 20 püsikasutajat nädalas objekti kohta.
- **Väljundindikaatorid:** ettevõtlikkuse arendamisele suunatud projektide arv ning neis osalevate noorte arv (eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 10 projekti, kokku 300 osalevat noort), noorte praktiliste oskuste arendamisele suunatud projektide arv ning neis osalevate noorte arv (eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 10 projekti, kokku 300 osalevat noort).

Indikaatorid ja sihttasemed

Meede 3.1 TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine

- **Mõjuindikaator:** võrgustike liikmete rahulolu. Eesmärk: keskmine võrgustiku liikmete rahulolu 5 palli skaalal vähemalt 4.
- **Tulemusindikaator:** toimivate koostöövõrgustike arv. Eesmärk: 8 toimivat koostöövõrgustikku.
- **Väljundindikaator:** võrgustikus osalevate organisatsioonide arv. Eesmärk perioodi lõpuks: võrgustikes osaleb kokku 100 organisatsiooni.

Indikaatorid ja sihttasemed

Meede 3.2 Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine

- **Mõjuindikaator:** võrgustike liikmete rahulolu. Eesmärk: keskmine võrgustiku liikmete rahulolu 5 palli skaalal vähemalt 4.
- **Tulemusindikaator:** toimivate koostöövõrgustike arv. Eesmärk: 6 toimivat koostöövõrgustikku.
- **Väljundindikaator:** võrgustikus osalevate organisatsioonide arv. Eesmärk perioodi lõpuks: võrgustikes osaleb kokku 200 organisatsiooni.

Seireandmete kogumine

- Taotleja esitab TASI e-keskkonnas projekti kohta viimase maksetaotluse esitamisel seireandmed – projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele.
- TASI e-keskkonnas tekib heakskiidetud projektitaotluse juurde vastav tööleht.

Projektitoetuse taotlemine

I taotlusvoor 26. märts - 10. aprill 2018

II taotlusvoor 27. august - 10. september 2018

- Projektitoetuse taotlemiseks esitab taotleja TAS-ile PRIA ja TASi e-keskkondade kaudu täidetud projektikirjelduse vormi ja nõutavad lisadokumendid.

Käimasoleva taotlusvooru eelarve kogusumma on **651 589,50 eurot**

- 1.1. Väiketootmise ja teenuste arendamine **172 272,50 eurot;**
- 1.2. Turismiettevõtluse arendamine **172 272,50 eurot;**
- 2.1. Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine **144 708,50 eurot;**
- 2.2. Noorte aktiveerimine **62 018 eurot;**
- 3.1. Piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine **51 409 eurot;**
- 3.2. Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine **48 909 eurot.**

Pehmed tegevused uuel perioodil

- Ühisprojekt – tegevused viiakse ellu 2 - 4 aastase tegevuskava alusel, taotlejal on vähemalt üks partner.
- Teadmussiirde projekt – koolitus- ja teavitustegevus piirkonna ettevõtluse arendamiseks.
- Koostööprojekt - taotlejateks on kohalikud tegevusgrupid.
- Pehmeid tegevusi saab teha ainult ühis-, teadmussiirde- või koostööprojekti raames.

Lisadokumendid TASi e-keskkonnas

- **Volitus**, kui projektijuht on volitatud esindaja.
- **Hinnapakumused**.
- **Ehitusloa või ehitusteatise ära kiri**.
- Kui investering tehakse taotlejale mittekuuluval maa-alal, siis **ära kiri dokumendist, mis tõendab, et taotlejal on õigus tehtavat investeringut kasutada (hoonestusõigusleping vms.)**
- **MTÜ liikmete nimekiri, SA asutajate ja nõukogu liikmete nimekiri**.
- **Eelmise majandusaasta tulude jaotus** (v.a KOV).
- Ettevõtluse meetmed: **äriplaan**.
- Noorte meede: **koostööd, selle planeerimist ja noorte kaasatust tõendavad dokumendid**.
- Koostöövõrgustike arendamise meetmete puhul **allkirjastatud koostöökokkulepped**.
- Teadmussiirde puhul **taotleja CV ja planeeritavate teadmussiirde tegevuste programm**.

Lisadokumendid PRIA e-keskkonnas

- Toetatava tegevuse ja kavandatava investeeringu **eeldatava maksumuse arvestus** kululiikide kaupa.
- Ehitise puhul kavandatava **ehitise maksumuse eelarveread**
- Ehitamise puhul **ehitusprojekt**, kui see on seaduse kohaselt nõutav ning kui ei taotleta toetust selle ehitusprojekti koostamiseks.
- Ühisprojekti puhul **ühisprojekti tegevuskava**.
- Kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta, siis **projektijuhi CV**.
- Investeeringuobjekti omandiõigust või kasutusõigust tõendav dokument.

Ülevaade 2018.a tegevusest

1. Taotlusvoorud projektitoetusteks (menetlemine, hindamine, valdade külastused ja infopäevad);
2. Strateegia vahehindamine ja uuendamine;
3. Siseriiklike ja rahvusvaheliste koostööprojektide ettevalmistamine ja elluviimine (Innovatsiooni otsingul, Noortefond, NG kollased aknad, Peipsimaa turundus ja järvefestival, Moldova, Lõuna-Eesti toiduvõrgustik);
4. LINC konverentsil osalemine ja liikmete õppereis Prantsusmaale;
5. Eesti multifondide töögrupi juhtimine ja ELARDi asepresidentuur.

LEADER koostööprojekt: “Tartumaa aktiivsed ja ettevõtlikud noored”

Eesmärgid:

- luua eeldused ettevõtlike ja aktiivsete noorte arenguks, kes oskavad julgelt ja targalt luua piirkonnas nutikat ja spetsialiseerunud ettevõtlust;
- tõsta piirkonna võimekust läbi noorte ja noortega tegelevate organisatsioonide võrgustike loomise ja arendamise.

Tulemused:

- Ideekonkursi kaudu viivad noored kahe aasta jooksul (2018, 2019) ellu vähemalt 25 noorte ettevõtlikkust ja praktilisi oskusi arendavat sündmust;
- kasvab aktiivsete ja ettevõtlike noorte arv;
- tugevneb oluliselt nii noorte kui ka noortega tegelevate ühenduste koostöövõrgustik.

Tegevused

- Tartumaa Noortekogu korraldab noortele 2 aasta jooksul **4 idee-konkurssi**, mille raames rahastatakse vähemalt **25 sündmuse läbiviimist** vastavalt hindamiskomisjoni poolt koostatud paremusjärjestusele.
- Noorte individuaalne **nõustamine ja mentorlus**.
- **Info levitamine** (sh infopäevade/seminaride korraldus, kodulehe uuendamine, trükised).
- **Seminarid ja koolitused** - eesmärgiga tõsta piirkonna võimekust läbi noorte ja noortega tegelevate organisatsioonide võrgustike arendamise.

Rahvusvaheline LEADER koostööprojekt

“Innovatsiooni otsingul”

Eesmärgid:

- Tõsta kogukondade, ettevõtjate ja võrgustike võimekust uuenduslikult mõelda.
- Aidata kaasa LEADER piirkonna arengule, toetades innovatsioonikasvu läbi uute või edasiarendatud toodete/teenuste.
- Luu mudel innovatsiooni ellu kutsumiseks, juhtimiseks ja hindamiseks LEADER piirkonnas.

Tulemused:

- Kohaliku tegevusgrupi piirkonna ettevõtjate ja kogukondade võimekuse kasv arendada innovaatilisi tooteid ja teenuseid igas partnerriigis.
- 20-25 koolitatud osalejat tegevusgruppide piirkonnas igas partnerriigis;
- ca 10 uut/arendatud uuenduslikku toodet/teenust igas partnerriigis.
- Loodud on mudel innovatsiooni ellu kutsumiseks, juhtimiseks ja hindamiseks LEADER piirkondades.

Tegevused

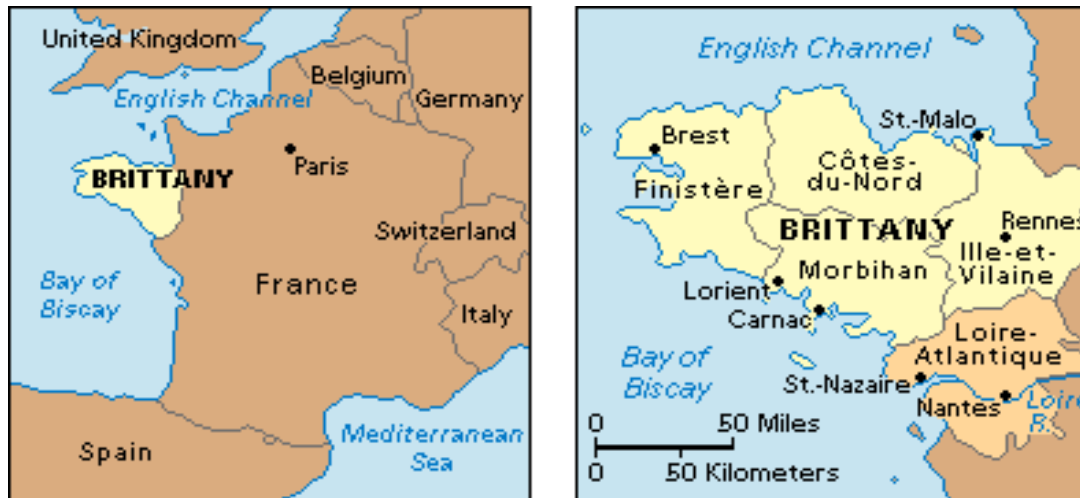
1. Rahvusvaheline arenguprogramm “Innovatsiooni otsingul” Tartumaa kogukondadele, ettevõtjatele ja võrgustikele.

Arenguprogramm koosneb nii kohalikust koolitusprogrammist kui ka rahvusvahelistest seminaridest.

2. Innovatsioonimudeli loomine - erinevate riikide kohalikul tasandil kasutatavate innovatsioonistrateegiate ja -mudelitega tutvumine ning ühisosa leidmine. Kohaliku tasandi innovatsioonimudeli kirjeldamine - kuidas LEADER piirkondades koostöös kogukonna esindajate ja ettevõtjatega innovatsiooni ellu kutsuda, juhtida ja selle mõjukust hinnata.

3. LEADER tegevusgrupi meeskonna koolitus, kuidas juhtida innovatsiooni kohaliku strateegia rakendamisel (sh arendusprojektide elluviimisel, piirkonna inimeste võimekuse ja oskuste arendamisel, taotlejate nõustamisel, infopäevadel jne) ja hinnata innovatsiooni mõju LEADER piirkonnas.

Liikmete õppereis Prantsusmaale

Tartumaa Arendusseltsi liikmete koolitusreis

Prantsusmaale, Brittany regiooni

21.05-25.05.2018, grupi suurus – 15-20 inimest

Võrgustike koostöö

*Elu kahe
maailma piiril*

LÕUNA-EESTI

Living on the edge SOUTH ESTONIA

www.visitsouthestonia.com

30
partnerorga-
nisatsioon

300 000
elanikku
6 maakonda

Tere tulemast

Welcome to
South Estonia!

Six counties in South Estonia have opened the route "Living on the Edge" for visitors, inviting the inhabitants as well as guests to delve into the rich cultural heritage, wonderful nature and innovative entrepreneurs of the region.

In cooperation with local communities, 21 sights worth discovering were chosen and designated bright yellow National Geographic windows. Looking through the yellow window you can experience living in an extraordinary place, near both the Russian and Latvian borders, and on the border of the European Union. Life in the context of different languages, cultures, ideas and world-views always provides surprises and discoveries.

Добро пожаловать
в Южную Эстонию!

Шесть уездов Южной Эстонии открыли для посетителей маршрут под названием «Жизнь на границе двух миров», чтобы все желающие смогли познакомиться с богатством культурным наследием, чудесной природой и инновационными предприятиями региона.

В сотрудничестве с общинами была выбрана 21 достопримечательность, которая теперь обозначена желтыми окнами «National Geographic».

Заглянув в желтое окно, можно прикоснуться к жизни разных уголков, соседних с Россией и Латвией и находящихся на границе Европейского Союза. Существование на пересечении разных языков, культур и мировоззрений всегда предоставляет возможности для удивительных открытий.

500-600
ettevõtjat

Lõuna-Eesti tutvustav koostööprojekt on ühtlasi üks neist algatustest, mille eesmärgiks on tõhustada Lõuna-Eesti piirkonnas Geograafiline asutamisest.

Kohtumisen

National Geographicu kollaste akende asukohad Lõuna-Eestis

Tartumaal: Tartu linn, Alatskivi loss ja Sibulatee piirkond, Saadjärve, Tõravere observatoorium, Järvelja ürgmets

Valgamaal: Valga linn, Barclay de Tolly mausoleum, Sangaste loss, Otepää kirik, linnamägi, Lüllemäe

Võrumaal: Vastseliina piiskoplikool, ürgorg, Urveste kirik ja Uhtla muuseum

Põlvamaal: Räpina ajalooline keskus, Podmotsa küla, Suvahava Maateemamuuseum, Valgesoo raba

Viljandimaal: Võrtsjärve piirkond

Jõgevamaal: Peipsi järve rand Mustvees

Põlva County: the historic centre of Rāpina, Podmotsa village, Suvahava village, the Estonian Road Museum, Valsesoo bog
Viljandi County: Lake Võrtsjärve region
Jõgeva County: Mustvee town on the shore of Lake Peipus

Толли, замок Сангасте, церковь Отепээ и холм Линнамэги, Лүллемэ

Вырумаа: Епископское городище Вастселина, древняя долина Ругте, церковь Урвасте и озеро Ухтьяре, деревня Обница

Пылвэмаа: исторический центр Рāпина, деревня Подмотса, Сювахавва, Эстонский музей шоссейных дорог, болото Валгесоо

Вильяндимаа: регион Выртсыярве
Ййгевамаа: берег Чудского озера (Пейпси) в Муствее

www.visitsouthestonia.com

Eesmärgid ja väärtused

Eesmärgid

- Tugevdada Lõuna-Eesti identiteeti
- Suurendada piirkonna tuntust ja külastajate hulka
- Võimendada innovatsiooni ja piirkonna kui terviku arengut

Väärtused

- Kaunis loodus
- Mitmekülgne kultuuripärand
- Kohalik toit ja naturaalsed tooted
- Aktiivne puhuks ja tervislik elustiil
- Jätkusuutlik ja innovaatiline ettevõtlus

Peamised projekti tegevused 2013-2016

- Kollaste akende teekonna loomine ja raamid maastikul;
- Meediakampaania: artiklid meedias, ajakirjas National Geographic Eesti, televisiooni ja sotsiaalmeedia kajastused;
- Ettevõtjate võrgustike loomine ja koolitusprogrammid;
- Osalemine messidel: Balttour, Matkamess, Tourest, hansapäevad, välireklaamid;
- Marsruutide loomine: ajalugu ja kultuur, aktiivne puhkus, innovatsioon;
- Profifotograafide fotonäitused Lõuna-Eestist;
- Kodulehe väljatöötamine, pakkumiste raamat ja pakkumiste veebilahenduse väljatöötamine;
- Foto- ja videokonkursid, suveniiride konkurss.

Siseriiklik koostööprojekt 2017-2018

Tegevused:

Lõuna-Eesti lood ja sihtkoha kampaania ajakirjas
National Geographic;
Meediatuurundus, trükised, kodulehe uuendamine, FB.

Tegevused Tartumaal:

Kollaste akende võrgustiku laiendamine (Piirissaar,
Luunja, Kambja)
Turundustegevused
Koolitusprogramm ja liikmete koolitusreis

Rahvusvaheline koostööprojekt 2019-2021

1. Projekti pealkiri: Kogukondade tugevdamine ja turismi edendamine National Geographic kollaste akendega
2. Partnerid: tegevusgrupid Lõuna-Eestis ja Järvamaal, Põhja-lirimaal, Lätis, Tšehhis, Soomes
3. Projekti periood: Aprill 2018-Detsember 2020

Peamised tegevused

1. Artiklid National Geographicu ajakirjades (Eesti, Suurbritannia, Soome, Tšehhi);
2. Ristturundus (partnerite erinevad kanalid, sh kodulehed, FB, sisuloome ja tõlked);
 1. Kogemuste vahetamine ja õppereisid, marsruutide testimised, meeskonna koosolekud;
 2. Rahvusvaheline foto- ja videokonkurss, täiendavad foto ja videomaterjalid;
 3. Koolitusprogramm Lõuna-Eesti turismiettevõtjatele.

Rahvusvaheline koostööprojekt

Mõju:

1. Piirkonna tugevam identiteet ja ühised väärtused;
2. Rohkem innovaatilisi ja jätkusuutlikke lahendusi, tugevamad koostöövõrgustikud;
3. Sise- ja väliskülastajate arvu kasv;
4. Majandusliku heaolu kasv tänu investeerigutele ja uutele töökohtadele;
5. Kogukondade ja ettevõtjate kaasamine piirkonna arendustegevusse.

Kasusaajad:

1. Kohalik tasand – kogukonnad, ettevõtjad, kohalikud omavalitsused;
2. Piirkonna külastajad.

Peipsimaa

Peipsimaa koostöötegevused 2018

- **Toiduhuviliste/ettevõtjate koolitusprogramm** – esimene moodul 26.03, Luunjas
- **Imagoloogilised trükised** – kultuur, toit, loodus
- Peterburi kontaktseminaril osalemine - aprill
- **Venemaa ajakirjanike/reisikorraldajate FAM** - kevad
- **Skandinaavia press/FAM Peipsi Järvefestivalil**
- Valgevene pressireis – kevad
- Pressireis **Soome ajakirjanikele, blogijatele** - sügis
- **Siseturu kampaania** jätk suvi 2018
- Baltic Guide ja Venemaa ajakirjades reklaam

Peipsimaa koostöötegevused 2018

- Mobiilpositsioneerimise külastajauuring
- Peipsimaa **foto- ja videopanga** loomine
- **Degusteerimiste/õpitubade** trükis, info veebi
- Laulu- ja tantsupeo toitlustus – Peipsimaa ettevõtjad
- Peipsimaa **talvepakett Vene** turule – koostamine/turundus
- **Peipsimaa arengustrateegia** (sh turism) tegemine koostöös Peipsimaa omavalitsustega – aprill-august
- Peipsimaa **brändi kasutamine** – toodetel, ettevõtetel, sihtkohtadel

III Peipsi Järvefestival

30.06 – 07.07.2018, 8 sadamat

Sadamad: Vasknarva, Rannapungerja, Mustvee, Kolkja, Emajõe-Suursoo, Piirissaar, Värska, Räpina

Igas sadamas

Töötoad – kalatoidud, veepääste, esmaabi, Peipsi kalad jne

Peipsimaa kohalik toit

Õhtused tasuta kontserdid sihtsadamates

Maitsev Lõuna-Eesti toiduvõrgustik

2018

RATTAMATKASARI

Märka ja avasta LEADER-it

- 22.04** OÜ Aiasõber Tüki külas
- 06.05** Lähte spordirajad
- 20.05** Tartu Observatooriumi
Kosmose teemapark
Tõraveres, kollane aken
- 03.06** MTÜ Metsaelu väliõppeklass
Haava külas
- 17.06** Uhti Avatud Ateljee Reolas
- 01.07** Kurepalu vabaajapark ja
laululava
- 15.07** Luunja vabatahtlik jõepääste,
Luunja sadam ja kollane aken
- 29.07** Rahinge ekstreempark,
külapiats ja supluskoh
- 12.08** Melliste spordiväljaku
välijõusaal ja Melliste
loodus- ja liikumistrada
- 26.08** Saadjärve kollane aken /
Saadjärve Kalevi jahtklubi
- 02.09** Vara staadioni välijõusaal
- 15.09** Eesti Lennundusmuuseum

ROHKEM INFOT LEIAD:

www.facebook.com/tarturattamatkad
kultuuriaken.tartu.ee

Edukat taotlemist!

www.tas.ee